

Prima instanță - (Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni) M. Juganari
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) I. Cotruță, I. Țurcan, N. Simciuc

Î N C H E I E R E

4 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Luiza Gafton
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de avocatul Barbacar Anatolie în interesele lui Tonu Alexandru și Tonu Valentina,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Tonu Varvara împotriva lui Tonu Oleg, Tonu Alexandru și Tonu Valentina privind rezoluțiunea contractului de înstrăinare a bunurilor imobile cu condiția întreținerii pe viață,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Tonu Alexandru și Tonu Valentina și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 17 ianuarie 2017,

c o n s t a t ă :

La 19 septembrie 2016, Tonu Varvara s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva Tonu Oleg, Tonu Alexandru și Tonu Valentina solicitând rezoluțiunea contractului de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață din 14 februarie 2011 încheiat între Tonu Varvara și Tonu Grigore asupra lotului cu numărul cadastral XXX și asupra imobilelor cu numerele cadastrale XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, cu aducerea părților în poziția inițială.

În motivare, a relatat că prin contractul de înstrăinare a casei de locuit și lotului cu condiția întreținerii pe viață, la 14 februarie 2011 a transmis în proprietate, fiului său Tonu Grigore, imobilul cu numărul cadastral XXX, situat în satul Bardar, r-nul Ialoveni, format din construcția locativă individuală 01 cu suprafața la sol de 85,5 m.p. ce constă din casa de locuit "A" cu suprafața la sol de 70,5 m.p., verandă "a" cu suprafața la sol de 7,7 m.p., terasa "al" cu suprafața la sol de 7,4 m.p.; construcția locativă individuală "02" cu suprafața la sol de 113,4 m.p. ce constă din casa de locuit "B" cu suprafața la sol de 68,9 m.p., anexă caldă "B1" cu suprafața la sol de 36,1 m.p., anexă caldă "B2" cu suprafața la sol de 8,4 m.p.; construcții accesorii "03" cu suprafața la sol de 12,5 m.p. ce constă din șură "03" cu suprafața la sol de 12,5 m.p., beci "1"; construcție accesorie "04" cu suprafața la sol de 29,6 m.p. ce constă din șură "04" cu suprafața la sol de 29,6 m.p.; construcții accesorii "05" cu suprafața la sol de 22,4 m.p. ce constă din garaj "05" cu suprafața la sol de 22,4 m.p.; edificii, ce constă

din poartă I, gard II și lotul de pământ de pe lângă casă cu suprafața de 0,2121 ha.

Reclamantă relatează că Tonu Grigore care este dobânditor, a venit să locuiască în ograda dată împreună cu familia lui, adică cu soția și cei doi fii ai săi.

Relațiile dintre mama Tonu Varvara și fiul său Grigore erau foarte bune, bazate pe dragoste și încredere reciprocă. Atâta timp cât el era în viață, el o ajuta foarte mult pe mama sa cu produse alimentare, cu lucrul de pe lângă casă.

Tonu Varvara împreună cu soțul său Teodosie au avut 7 copii. Toți au cunoscut despre faptul că mama intenționa să-i întocmească un contract de întreținere pe numele fiului Tonu Grigore care era mezinul familiei. Toate surorile l-au susținut și încurajat. Cu soția acestuia însă relațiile au fost întotdeauna distante și reci.

Tonu Varvara a menționat că la 24 august 2014 Tonu Grigore a decedat iar după înmormântarea acestuia, copiii lui și soția și-au schimbat brusc comportamentul față de ea. Nu o ajută cu nimic, ba chiar îi creează situații de conflict, o numesc cu cuvinte necenzurate. Pentru acest fapt ea s-a adresat atât inspectorului de sector, cât și primarului.

La solicitarea ei, pârâții declară că nu sunt datori s-o întrețină și nu are ea ce să le indice ce să facă în ogradă lor. Din anul 2014 nici măcar o singură dată nu i-au adus careva alimente, nu i-au procurat medicamente, nemaivorbind de careva ajutor material.

Astfel, este nevoită să se întrețină din pensia de aproximativ 700 lei. Din anul 2015, nu a mai suportat și a comunicat fiicelor sale că nu mai poate suporta de una singură tot ce se întâmplă și dorește ca cineva să aibă grijă de ea. Consideră că la vârsta de 90 ani, după ce a crescut și educat 7 copii, la anii bătrâneții trebuie să fie susținută și ajutată, dar nu batjocorită în propria ogradă.

Prin hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 17 ianuarie 2017, cererea de chemare în judecată a fost admisă.

S-a rezoluționat contractul de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață nr. 1554, autentificat de către notarul public Galina Diaconu, încheiat la 14 februarie 2011 între Tonu Varvara și Tonu Grigore asupra bunurilor imobile cu numărul cadastral XXX format din: construcția locativ individuală "01" cu suprafața la sol de 85,5 m.p. ce constă din casa de locuit "A" cu suprafața la sol de 70,5 m.p., verandă "a" cu suprafața la sol de 7,7 m.p., terasă "al" cu suprafața la sol de 7,4 m.p.; construcția locativ individuală "02" cu suprafața la sol de 113,4 m.p. ce constă din casa de locuit "B" cu suprafața la sol de 68,9 m.p., anexă caldă "B1" cu suprafața la sol de 36,1 m.p., anexă caldă "B2" cu suprafața la sol de 8,4 m.p.; construcții accesorii "03" cu suprafața la sol de 12,5 m.p. ce constă din șură "03" cu suprafața la sol de 12,5 m.p., beci "1"; construcție accesorie "04" cu suprafața la sol de 29,6 m.p. ce constă din șură "04" cu suprafața la sol de 29,6 m.p.; construcții accesorii "05" cu suprafața la sol de 22,4 m.p. ce constă din garaj "05" cu suprafața la sol de 22,4 m.p.; edificii, ce constă din poartă I, gard II și lotul de pământ de pe lângă casă cu suprafața de 0,2121 ha, situate în s. Bardar, r-nul Ialoveni, cu aducerea părților în poziția inițială.

S-a încasat în mod solidar de la Tonu Oleg, Tonu Alexandru și Tonu Valentina în beneficiul statului 1406,49 lei cu titlu de taxă de stat.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 02 februarie 2017, Tonu Alexandru și Tonu Valentina au declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 17 ianuarie 2017, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii menționate și respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de Tonu Varvara.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, a fost respins declarat de Tonu Alexandru și Tonu Valentina și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 17 ianuarie 2017.

La 02 februarie 2018, avocatul Barbacar Anatolie acționând în interesele lui Tonu Alexandru și Tonu Valentina a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017 și a hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 17 ianuarie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare și emiterea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată.

Ca temei de drept recurent a invocat prevederile art. 432 alin. (2) lit. a) și c) Cod de procedură civilă care stipulează că se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea.

În motivare, a indicat că atât instanța de apel cât și instanța de fond nu au constatat corect toate circumstanțele pricinii. Concluziile sunt neîntemeiate și contradictorii cu materialele cauzei civile.

Argumentul instanței de apel precum că există o situație de conflict, nu este probat, acel presupus conflict a avut loc între Tonu Varvara și Tonu Alexandru, care nu este succesorul lui Tonu Grigore. După decesul lui Tonu Grigore succesorul acestuia a continuat să acorde transmitătorului întreținerea convenită prin contractul de înstrăinare a casei de locuit și lotului cu condiția întreținerii pe viață.

Recurenții susțin că Tonu Varvara refuză neîntemeiat să accepte întreținerea și asistența respectivă. Alegațiile insinuate de reclamantă în cererea de chemare în judecată, ca motive de rezoluțiune a contractului, sunt neîntemeiate, lipsite de suport probator și poartă un caracter declarativ. La cererea de chemare în judecată, nu a anexat careva probe pe care își întemeiază pretențiile invocate și nici în instanță nu a prezentat probe suplimentare.

Instanțele ierarhic inferioare, au dat o apreciere incorectă probelor, deoarece din materialele dosarului se constată faptul că Tonu Valentina acordă întreținere beneficiarului Tonu Varvara, iar potrivit declarațiilor reclamantei, ultima a renunțat la un capăt de acțiune și anume nu pretinde la casa de locuit construită de Tonu Valentina împreună cu familia sa.

Recurenții menționează că prin soluția emisă se încalcă și dreptul de proprietate a Valentinei Tonu, dat fiind faptul că din sursele proprii a acordat întreținere Varvarei Tonu, a investit considerabil în bunurile imobile, sporind esențial valoarea acestora.

În opinia recurenților, instanțele învestite cu judecarea fondului au interpretat eronat normele de drept material aplicabile în speță și neîntemeiat au respins acțiunea.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 31 octombrie 2017.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit scrisorii de comunicare nr.17060, instanța a expediat participanților la proces copia deciziei motivate la 30 noiembrie 2017, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei, la materialele cauzei lipsesc. Recurentul susține că a recepționat-o la 06 decembrie 2017.

Cererea de recurs a fost declarată la 02 februarie 2018, respectiv în termenul

prevăzută de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor

respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de avocatul Barbacar Anatolie în interesele lui Tonu Alexandru și Tonu Valentina, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de avocatul Barbacar Anatolie în interesele lui Tonu Alexandru și Tonu Valentina.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Luiza Gafton

Dumitru Mardari